

MET DE STEUN VAN
HET EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen

Feel Wood
Forêt Pro Bos

Interreg Forêt Pro Bos
info(at)foret-pro-bos.eu
www.foret-pro-bos.eu

Project onder coördinatie van Carah Asbl
fne(at)carah.be
☎ +32 68 26 65 84

**Koninklijke Belgische
Bosbouwmaatschappij**
info(at)srfb-kbbm.be
☎ +32 2 223 07 66

**Cellule d'Appui à
la Petite Forêt Privée**
info(at)capfp.be
☎ +32 84 46 03 58

**Aanspreekpunt Privaat
Beheer- Natuur & Bos vzw**
info(at)privaatbeheer.be
☎ +32 2 217 27 40

PEFC Hauts-de-France
hautsdefrance(at)pefc-france.org
☎ +33 3 22 33 52 10

PEFC Grand Est
contact(at)pefc-grandest.fr
☎ +33 3 26 26 82 65

Hout Info Bois
info(at)bois.be
☎ + 32 2 219 27 43

**Association pour l'agroforesterie
en Régions wallonne et
bruxelloise**
info(at)awaf.be
☎ +32 499 16 46 10

Bosgroep IJzer en Leie
clint.callens(at)west-vlaanderen.be
☎ +32 57 23 08 46

**Centre Régional de la Propriété
Forestière Hauts-de-France**
hautsdefrance(at)crpf.fr
☎ +33 3 22 33 52 00

**Centre Régional de la Propriété
Forestière Grand Est**
grandest(at)crpf.fr
☎ +33 3 87 31 18 42

Met de steun van:

HET INTERREG-PROJECT FORÊT PRO BOS

Het Interreg-project Forêt Pro Bos heeft als doel om het duurzaam bosbeheer te promoten en tegelijkertijd de actoren uit de bos- en houtindustrie te stimuleren.

Om deze doelstelling te bereiken, hebben 11 partners uit Frankrijk en België zich gedurende 4 jaar verenigd in Wallonië, Vlaanderen, Hauts-de-France en Grand Est.

Forêt Pro Bos mobiliseerde boscigenaars, beheerders, verenigingen, beleidsmakers en gebruikers om namens hen te werken rond de volgende thema's:

GEBRUIK
van teledetectie als
meefinstrument voor
onze bossen

PLANTEN
om te
(her)bebossen

OPLEIDINGEN
rond duurzaam
bosbeheer

ZICH GROEPEREN
om efficiënter
te kunnen
werken

BETERE en
VEILIGERE
uitrijwegen
creëren

INFORMEREN
over de
uitdagingen
voor onze bossen

Ontdek de belangrijkste verwezenlijkingen van het project in deze bundel.

Ontdek al onze instrumenten op de website www.foret-pro-bos.eu.

GEBRUIK van teledetectie als meetinstrument voor onze bossen

Om onze bossen beter te beheren en de houtbevoorrading van de bedrijven te garanderen, is het van essentieel belang om over een uitgebreide kennis inzake het houtbestand in, maar ook buiten, het bos te beschikken.

De traditionele meetmethodes vereisen veel mankracht en zijn actueel niet langer financieel haalbaar. Bovendien bezitten ze niet de mogelijkheid om het totale bosbestand op een bepaald tijdstip te beoordelen en zijn ze niet afgestemd op bepaalde soorten, zoals de populier.

SATELLIETBEELDEN, ORTHOFOTO'S EN LIDAR-BEELDEN OM DE HOEVEELHEID BOS EN HOUT TE BEPALEN

Aanvullend op de huidige meetmethoden, biedt teledetectie de mogelijkheid om een aanzienlijke hoeveelheid nauwkeurige informatie te verzamelen in een korte tijdspanne. Forêt Pro Bos ontwikkelde enkele innovatieve cartografische instrumenten door de verschillende gegevens die afkomstig zijn uit teledetectie, met elkaar te koppelen. Deze instrumenten leveren een bijdrage voor de gedetailleerde beoordeling van drie grote types bosbestanden.

Bestanden in bosverband

Na 4 jaar onderzoek en terreincontroles kunnen bestanden met loof- en naaldbomen uit de Interregzone en de belangrijkste boomsoorten die er te vinden zijn, nauwkeurig en snel in kaart gebracht worden.

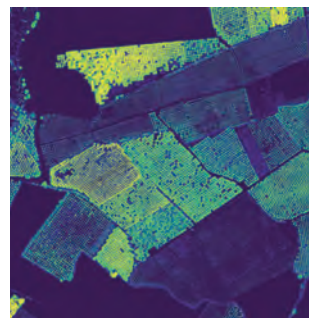
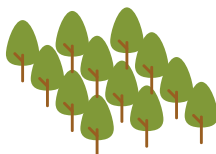
Bomen buiten bosverband

Een aanzienlijk deel van het houtbestand bevindt zich in landbouwgebied. Deze hoeveelheid is nog maar weinig bekend maar kan nu ook in kaart gebracht, gecategoriseerd en gekwantificeerd worden.

De populierenbossen

Ook jonge populieeraanplantingen kunnen voortaan in kaart worden gebracht en daarbij kan ook hun leeftijd gemeten worden. Op die manier kan er rekening gehouden worden met de ontwikkeling van dit snel groeiende bostype om te kunnen anticiperen op de toekomstige houtvoorraad.

GEÏNTERESSEERD?

Op onze website vindt u twee wetenschappelijke artikels:

- In kaart brengen van bossen en hun samenstelling (Frans: "Cartographie des forêts et de leur composition") - BASE - 6/08/2018
- Geautomatiseerde classificatie van bomen buiten het bos (Frans: "Classification automatisée des arbres hors forêt") - Remote sensing - 14/05/2019

PLANTEN om te (her)bebossen

Onze bossen zijn vaak versnipperd, aangetast of verwaarloosd. Hulp en begeleiding van bosbeheerders is daarom belangrijk voor het (her)aanplanten en bewaren van hun multifunctionele functie: onmisbaar voor onze lokale economie en sociaal welzijn.

Via themadagen voor boseigenaars, terreinbezoeken en de samenstelling van brochures met tips, heeft Forêt Pro Bos een grote bijdrage geleverd aan de aanplanting van verschillende boomsoorten die aangepast zijn aan het ecosysteem en de klimaatverandering.

ONZE ACTIES IN ENKELE CIJFERS:

- ♣ **1.200 personen** werden gesensibiliseerd voor (her)bebossing
- ♣ **180 eigenaars** begeleid voor hun bebossingsproject
- ♣ **178 ha bos** aangeplant
- ♣ **4 "Yes we plant"-avonden**
- ♣ **9 technische themadagen**

© Bosgroep Limburg

© Carah ASBL - Forêt Pro Bos

© Bosgroep Limburg

BESCHIKBARE INSTRUMENTEN

Hout produceren: ook in de landbouwsector

De 'Agroforestry-trip' is een netwerk van boerderijen uit de agroforestry-sector in België en Frankrijk. Het doel is om aanplantingen in landbouwgebieden aan te moedigen, bezoeken aan bepaalde sites te vereenvoudigen en gesprekken tussen eigenaars en landbouwers te bevorderen.

Welke partners voor uw (her)bebossingsproject?

In de brochure "Partners voor uw succesvolle (her)bebossing." worden de professionals uit de bossector die u kunnen ondersteunen in uw (her)bebossingsproject voorgesteld. In de brochure komt u meer te weten over de wetgeving, de boomsoorten die u moet kiezen, maar ook de verschillende werkzaamheden voor de aanplanting.

Duurzame en verantwoorde populierenbossen

Wat zijn de problemen en conflicten met betrekking tot het gebruik van waterrijke gebieden? Hoe een populierenbos onderhouden en doen slagen? Hoe populierenbomen snoeien en verkopen? U vindt alle antwoorden in de brochure "Populier en populicultuur: voor duurzame en verantwoorde populiëraanplantingen 2.0".

© Maxime Manderlier

BENT U GEÏNTERESSEERD IN DIT ONDERWERP?

U vindt al onze brochures op www.foret-pro-bos.eu

OPLEIDINGEN rond duurzaam bosbeheer

Wanneer een eigenaar een bos koopt of erft, beschikt hij/zij niet altijd over de nodige kennis om het bos te beheren. Een van de uitdagingen van Forêt Pro Bos is jongeren en nieuwe eigenaars aanzetten om zelf hun bossen te beheren en hen de nodige instrumenten aanreiken om dit op een duurzame manier te doen.

Mijn bos, wat komt er bij kijken? Vademecum voor de nieuwe boseigenaar

Dit vademecum geeft de nieuwe eigenaar informatie over de voordelen en beperkingen die zijn verbonden aan het bosbezit en biedt hem/haar advies m.b.t. het beheer van zijn/haar bossen. De notaris, een van de eerste die in contact komt met nieuwe eigenaars, beschikt voortaan over een document dat hij aan de eigenaar kan meegeven om hem/haar alvast een eerste leidraad te bieden.

Kloempen laten de passie voor bosbeheer kiemen op jonge leeftijd

Kinderen of kleinkinderen tonen soms weinig interesse in het beheer van het bos. Daarom is het belangrijk hen van jongs af aan te betrekken in het bosgebeuren. Door hen een groep bomen, een kloemp, te laten planten en te laten opvolgen, wordt een emotionele band gecreëerd met de bomen. Tijdens het project werden 94 kloempen aangeplant en evenveel kinderen gesensibiliseerd voor het beheer van familiale bossen.

FORÊTFOR: EEN OPLEIDINGSCYCLUS VOOR BOSBEHEER

Naar het voorbeeld van de Franse partners konden de Waalse partners van Forêt Pro Bos een reeks theoretische lessen en praktische initiatielessen invoeren rond bosbeheer. Deze opleiding kreeg de naam 'Forêtfor' en is geïnspireerd op het Franse model 'Fogefor'. In 10 avondsessies en 9 praktijkdagen behandelen de cursisten alle (biologische, technische, administratieve, juridische, ecologische...) aspecten van het bosbeheer.

Deelnemen aan Forêtfor is:

- ♣ professionals uit de sector ontmoeten,
- ♣ leren hoe een bossysteem werkt,
- ♣ technische handelingen aanleren,
- ♣ ervaringen delen met andere eigenaars.

Net als Fogefor (Frankrijk), wordt Forêtfor elk jaar georganiseerd. In 2019 en 2020 bestond Forêtfor uit 2 groepen van 30 boseigenaars die werden opgeleid in 2 x 19 sessies rond diverse onderwerpen zoals boswerken, houtverkoop, evenwicht tussen het bos/grote fauna, Bosgroepen, PEFC- certificering...

BENT U GEÏNTERESSEERD IN EEN OPLEIDING?

Voor Wallonië, **neem contact op met KBBM** (info(at)srfb-kbbm.be).

Voor Frankrijk, contacteer: <https://www.foretpriveefrancaise.com/n/quelle-formation-choisir/n:499#p1094>

ZICH GROEPEREN om efficiënter te kunnen werken

EENDRACHT MAAKT MACHT!

Tal van boseigenaars bezitten ingesloten bospercelen, die moeilijk bereikbaar zijn of een kleine oppervlakte hebben. Deze eigenschappen vormen vaak een belemmering voor efficiënt bosbeheer.

Of het nu gaat om de eigendom of het beheer, het groeperen van eigenaars zorgt voor een beter bosbeheer, zowel op technisch, economisch als ecologisch vlak.

De partners van Forêt Pro Bos wisselden hun respectievelijke ervaringen inzake het groeperen van eigenaars uit en ontwikkelden vervolgens innovatieve manieren voor gezamenlijk beheer in hun gebieden.

FORÊT PRO BOS STIMULEERT INNOVATIE IN HET BEHEER VAN PRIVATE BOSSEN

Boscomplex Nieuw Kasselrij in Vlaanderen

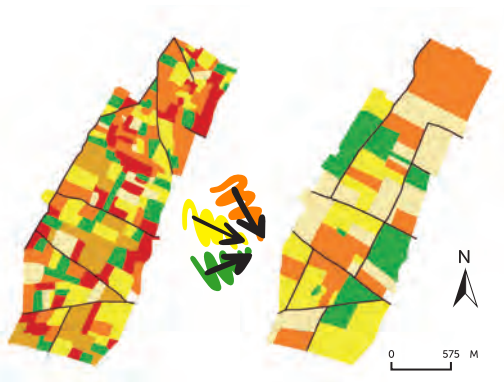
60 eigenaars hebben zich gegroepeerd voor een totale oppervlakte van 500 hectare om een natuurbeheerplan op te stellen. Dit document bevat een gedetailleerde inventaris van de percelen, de doelstellingen en het beheer.

Vereniging van eigenaars in Wallonië

Er kwam een groep eigenaars tot stand in 3 gemeentes van de Condroz. Deze groep wil (opnieuw) de eigenaars samenbrengen om samen een plan voor het beheer op hun grondgebied te ontwikkelen. Op die manier werd een 40-tal hectare gegroepeerd, een primeur in Wallonië.

Groepering bosbouw in Hauts-de-France (Frankrijk)

In Frankrijk werd een groeperingsproject gelanceerd om het vervoer van houtstammen en werkzaamheden in het bos makkelijker en efficiënter te laten verlopen, met het oog op een betere herbebossing. Deze actie voor gezamenlijk beheer gebeurde over 7 gemeentes in het zuiden van het departement l'Aisne.

Grondenruil in Wallonië & groeperen van grond in de regio Grand Est

In de boscomplexen van Vresse-sur-Semois vonden er aankopen, verkopen en/of uitwisselingen van bospercelen plaats tussen nabijgelegen eigendommen.

Dezelfde aanpak werd toegepast in 2 gemeentes in Grand Est.

Speciaal voor dergelijk groepeeringsproject vereenvoudigt de *Conseil Départemental des Ardennes* de administratieve procedures waardoor kopers niet langer de notariële kosten moeten betalen.

Beperkt Beheerplan in Hauts-de-France en Grand Est

Dit project heeft als doel om het bosbeheer van zoveel mogelijk eigenaars te groeperen, door het eenmalig ondertekenen van een document voor duurzaam beheer voor de aangesloten eigenaars. Op die manier werd al meer dan 100 hectaren bossen gegroepeerd en kunnen de Beperkte Beheerplannen die zijn afgelopen, worden vernieuwd. Ook nieuwe percelen kunnen worden toegevoegd.

GEÏNTERESSEERD?

Raadpleeg de bestaande groepeeringsmodellen in Wallonië, Vlaanderen, Grand Est en Hauts-de-France op onze website en de respectievelijke publicaties.

BETERE EN VEILIGERE uitrijwegen creëren

Tot op heden zijn er nog maar weinig bossen in Wallonië en Frankrijk ingericht voor het veilig in- en uitrijden van machines voor het transport van hout. De groeiende omvang van deze bosbouwmachines en de toename van het wegverkeer versterken deze problematiek.

Aangepaste, veilige en coherente uitrijwegen zijn essentieel opdat de verschillende actoren hun werken kunnen uitvoeren en om de veiligheid van alle gebruikers te garanderen.

EEN GIDS OM DE UITRIJWEGEN IN BOSSEN TE BEVEILIGEN

Een gids met de titel "Veilige uitrijwegen voor het duurzaam beheer van bossen op maat van een gebied" biedt beleidsmakers, beheerders en professionals uit de houtsector de nodige ondersteuning in hun aanpak om de nodige routes in te richten tussen het openbare wegennet en het bos.

Met dit document kan u stap voor stap de verschillende fasen voor de inrichting van uw toegangswegen tot de bossen opvolgen om het uitrijden van hout veiliger en eenvoudiger te maken. Ontdek alle aspecten waar u rekening mee moet houden: mogelijke beperkingen, de kenmerkende eigenschappen voor de toegang tot uw bos...

OPLEIDING OP HET TERREIN

25 beleidsmakers, beheerders en eigenaars namen deel aan een opleiding op het terrein om de essentiële elementen van de uitrijwegen te begrijpen en op die manier het wegennet van hun gebieden op een efficiënte manier te kunnen voorzien.

INFORMEREN over de uitdagingen van onze bossen

**HET BOS, IEDEREEN HEEFT ER IETS OVER TE ZEGGEN.
MAAR WIE KENT HET OOK ECHT?**

Een van de doelen van Forêt Pro Bos is dan ook om de kennis van bosgebruikers, eigenaars en lokale actoren te verbeteren wat betreft de impact van bosbouw op de economie, de biodiversiteit en de maatschappij.

MET FAMILIE OF VRIENDEN

Ontdek het bosbeheer met Tim via de applicatie **'Forest Fun' op 4 didactische paden.**

De 4 paden zijn verdeeld langs beide kanten van de grens tussen Frankrijk en België. Ze hebben elk een lengte van ongeveer 3 km en worden aangeduid met behulp van 10 panelen waarop de grote thema's van het bosbeheer worden getoond. De bos-cyclus, klimaatverandering, het gebruik van hout... duurzaam bosbeheer zal geen geheimen meer hebben! Wil u een frisse neus halen en tegelijkertijd dingen bijleren? Ga dan zeker wandelen op onze didactische paden in Momignies (W), Kruisem (VI), Hirson (Fr) en Villers-Allerand (Fr).

**Download het spel 'Forest Fun' in de Apple Store en Play Store
en duik onder in de fascinerende wereld van het bos!**

BENT U LERAAR OF ANIMATOR VOOR KINDEREN OF JONGEREN?

Ons **pedagogisch dossier** biedt u de nodige ondersteuning om kennis te maken met en te leren over bosbeheer.

De verschillende thema's over bosbeheer komen aan bod met behulp van concrete activiteiten die bestemd zijn voor uw doelpubliek.

Dit dossier is een ideale aanvulling op het spel 'Forest Fun' en de borden die u langs de didactische paden vindt en die dezelfde thema's weerspiegelen.

BENT U EIGENAAR OF BOSBEHEERDER?

Verstrek wandelaars de juiste informatie over de werkzaamheden in uw bos.

Er staan **informatieborden** voor u klaar. Deze borden tonen en leggen wandelaars uit wat aanplantingen, dunningen, kaalkappen en kleine beheerswerken zijn. Er is ook een «charter voor de wandelaar» beschikbaar.

Ontdek de precieze locatie van de verschillende panelen die al werden geïnstalleerd op de interactieve kaart op onze website **www.foret-pro- bos.eu**.

Communiceren naar het brede publiek betekent dat we alles in het werk stellen voor een beter begrip van de activiteiten van het bosbeheer.

Wil u ze zelf laten drukken? De panelen staan tot uw beschikking op de website van het project of neem contact op met één van de partners.

FORÊT PRO BOS, IN ENKELE CIJFERS...

☙ Een **samenwerkingsverband** tussen 11 partners

☙ **Ten behoeve van de betrokkenen van de 4 regio's:**
Hauts-de-France, Grand Est, Wallonië en Vlaanderen

☙ Met één **gemeenschappelijk doel**: duurzaam bosbeheer

1.200

PERSONEN
GESENSIBILISEERD VOOR
DUURZAAM BOSBEHEER

20

EVENEMENTEN
GEORGANISEERD

180

EIGENAARS
BEGELEID VOOR
HUN **AANPLANTING**

178 ha

BOS AANGEPLANT

94

KLOEMPEN GEPLANT
OM DE TOEKOMSTIGE
BOSBEHEERDERS
WARM TE MAKEN

60

EIGENAARS OPGELEID
VOOR DUURZAAM
BOSBEHEER

3

INNOVATIEVE INSTRUMENTEN
VOOR TELEDETECTIE
OM ONZE BOSSEN
IN KAART TE BRENGEN

7

PROJECTEN
VOOR **GROEPEREN**
VAN BOSSEN

7

TECHNISCHE
GIDSEN

4

DIDACTISCHE
PADEN

1

SMARTPHONE-
APPLICATIE:
FOREST FUN

1

NETWERK VAN
AGROFORESTRYBEDRIJVEN:
DE AGROFORESTRY-TRIP

